

2^{on} curs

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA INFORMACIÓ

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA D'ESPANYA

1978-1979

Prof. F. Espinet B.

Introducció. **I. Els corrents metodològics a la història contemporània d'Espanya.** La tradició decimonònica i la seva perduració durant el primer terç del segle XIX: conservadurisme i jacobinisme. Els corrents renovadors: neopositivisme, marxisme. **II. Nació, classe, estat.** Història de l'estat espanyol o de les nacions ibèriques? Des de la perspectiva de les classes dominants o de les subalternes? Com construir una història nacional popular.

I.- L'Antic règim al segle XVIII.

A. L'organització de la societat. 1. Producció i població: el règim senyorial. 2. El règim estamental i les classes socials. 3. Les instàncies de poder: absolutisme i catolicisme. 4. L'estat i les nacions. B. La coluntura. La crisi de la formació tardio-feudal hispànica: creixement demogràfic, revolució agrària, industrialització. Les formes estatals de poder: les contradiccions internes del despotisme il·lustrat.

II.- La crisi de l'Antic règim: 1808-1833.

A. Crisi econòmica. 1. L'agricultura, des dels "plans de reforma agrària" a la desamortització. 2. Artisanat-indústria; el sector tèxtil a Catalunya. 3. El mercat interior "espanyol" i Catalunya. 4. La hisenda pública, daltabaix endèmic. 5. La pèrdua de les colònies, factor de crisi?

B. Crisi social, institucional i política. 1. 1808-1814: la "guerra de la Independència" i la primera revolució liberal: autonomisme i centralisme. 2. 1814-1820: la reacció absolutista. 3. 1820-1833: el

anarquisme, nacionalisme del minoritariis. 5. El sistema polític de dominació: el canovisme, bipartidisme, caciquisme; la formalitat del sufragi universal.

B. El període de crisi: 1898-1923. 1. La crisi del 1898 i el regeneracionisme. 2. La Solidaritat catalana. 3. La Setmana tràgica. 4. Nous liberals i nous conservadors. El republicanisme. La Mancomunitat catalana. C.N.T., U.G.T. y P.S.O.E. 5. La revolució del 1917, ¿darrer intent de la burgesia per a organitzar una societat democràtica? 6. Les conseqüències del fracàs del 1917: desintegració del parlamentarisme, trienni bolxevic, terrorisme. 7. Auge econòmic, acumulació de guanys: ¿reestructuració del model capitalista? 8. Els nacionalismes.

C. La primera dictadura: 1923-1931. 1. L'acció del govern. 2. Moviment obrer, nacionalismes i repressió. Política econòmica i producció. 4. La "dictablanda", agonia del parafeixisme.

VI.- La segona república: 1931-1939.

A. Anàlisi nacional i de classe: el poder polític, ¿en quines mans?

B. Les etapes. 1. El bienni petit-burgès azanista. 2. El bienni negre "burgès-latifundista". 3. El Front popular. 4. La reacció feixista i les revolucions nacional-populars. 5. La guerra civil.

VII.- La segona dictadura: el franquisme, 1936-1975.

A. Les etapes. 1. 1936-1944: l'estat nacional-sindicalista. 2. 1944-1951 l'autarquia. 3. 1953-1959: l'adaptació al món capitalista occidental. 4. 1959-1975: del pla d'estabilització a la inflació progressiva, passant pels plans de desenvolupament.

B. La problemàtica. 1. ¿Una segona revolució industrial? 2. L'evolució político-ideològica del règim. 3. Espanya, ¿anella dèbil a la cadena imperialista? 4. Les nacions a l'estat espanyol. 5. Moviment obrer i oposició al sistema. 6. L'evolució de l'aparell escolar.

VIII. ¿Cap a quina democràcia?

Bellaterra, octubre del 1978

BIBLIOGRAFIA

- R. Carr. España. 1808-1939 Ariel, Barcelona.
- J. Nadal. El fracaso de la revolución industrial en España. Ariel, Barcelona.
- Mª Tuñón de Lara. La España del siglo XX. Laia, Barcelona.
- El movimiento obrero en la historia de España. Taurus, Madrid.
- Varios. El Banco de España: Una historia económica. Banco de España, Madrid.
- Varios. Bases documentales de la historia de España, 7 vols. Guadiana, Madrid.
- Varios. Historia de España Alfaguara. Alianza, Madrid.
- v. IV. G. Anes. El antiguo régimen. Los Borbones.
- v. V. M. Artola. La burguesía revolucionaria (1808-1874).
- v. VI. Mª Martínez Cuadrado. La burguesía conservadora (1874-1931).
- v. VII. R. Tapames. La república. La era de Franco.
- J. Vicens Vives y otros. Historia social y económica de España y América, 5 vols.
Vicens Vives, Barcelona.
- P. Vilar. Historia de España. Librería española, París.

Només assenyalen una bibliografia molt general, referida al conjunt temporal i geogràfic estudiat. A mida que es desenvolupa el curs, s'anirà assenyalant la bibliografia adequada, tant temàticament com metodològica, així com la bibliografia especialitzada de les diverses nacionalitats i pobles de l'Estat espanyol.

D'altra banda, es facilitaran textos fotocopiats perals diferents temes.

AVAUACIÓ

A l'inici del curs es discutirà a classe el propi contingut d'aqueix i alhora el sistema de treball dels alumnes, tot tenint com a punt d'arrancada el programa adjunt.

Dependrà, doncs, de les resolucions preses pel conjunt de la classe quin sigui el sistema d'avaluació a adoptar. No gensmenys, els eixos que es proposen, són:

- 1.- Preparació de temes específics per part de l'alumne;
- 2.- Execució de treballs en que s'interrelacioni mitjans de comunicació i història;
- 3.- Proves escrites en que es posi de manifest el coneixement de l'alumne.

Tot això, de forma individual o col·lectiva, segons s'escaigui.

Finalment, recordem l'existència d'un Seminari d'història de Catalunya, dirigit pel mateix professor, complement voluntari de la matèria d'aquesta assignatura, quins horaris seran assenyalats quan el curs hagi començat.

Bellaterra. octubre del 1978.